

Hf praktik- og projektforsløb 2023

Pers hverdag med svær lungesygdom

Dato 7., 8. og 9. november 2023

Mødetidspunkt kl. 9.00 – 15.00

Campus Selma Lagerløfs vej 2, 9220 Aalborg Ø.

Kontaktperson Karina Ethelberg Bach Jensen, adjunkt og underviser
kebj@ucn.dk
72 69 09 39

Tilmelding Tilmelding til hf praktik- og projektforsløb er mulig [her](#) fra den 1.-14. juni 2023. Snarest derefter bliver den tilmeldte lærer informeret om tildelt case og dernæst inviteret til et forberedende onlinemøde i uge 33 el. 34, hvor casen gennemgås, og hvor der er mulighed for at spørge ind til forberedelse, litteratur, program mv.

Pers hverdag med svær lungesygdom

Kort resumé Per Nielsen er en 59-årig mand, der har udviklet kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) grundet rygning og sit erhverv som bager. Han har kraftig nedsat lungefunktion og er blevet mere og mere hæmmet af dette i hverdagen.

Per har igen været indlagt med lungebetændelse og er sat i penicillinbehandling. Han har endvidere tabt sig 7 kg over de sidste 3 måneder.

Case-beskrivelse Per er gift med Lone og sammen har de to børn - en datter på 25 år og en søn 30 år. Per er førtidspensionist og har været det de sidste fem år. Han er uddannet bager og har tidligere arbejdet i en større bagerforretning. Per bor i et étplanshus med have, og han ryger ca. 15 cigaretter om dagen.

Fritiden går med slægtsforskning og at se sport i fjernsynet. Han har aldrig været aktiv sportsudøver, men han kan godt lide at arbejde i haven og vil gerne gå ture. Pers lungefunktion er nedsat til 45 pct., og han får dagligt medicin i form af binyrebarkhormon og bronkie-udvidende medicin – det sidste som spray.

Per har haft KOL igennem flere år. Han blev indlagt for 4 dage siden, fordi han havde problemer med vejrtrækningen og feber på grund af lungebetændelse. Han er blevet behandlet med ilt og penicillin. Han har nu fået det bedre og er kommet hjem igen.

Alle hverdagens opgaver er generelt blevet krævende for Per at udføre. Han bruger mange kræfter på at tage et bad og har ofte brug for Lones hjælp undervejs. Efter badet må han hvile sig længe, inden han har kræfter og energi til andre opgaver.

Per har tabt sig og hans appetit er dårlig. Han mangler kræfter til at kunne tilberede dagens måltider, og det ender ofte med lette løsninger som havregrød eller franskbrød med smør, når Lone er på arbejde. Derudover er det krævende for Per at spise, og han synes, det er svært at få luft.

Tidligere var det Per, der stod for støvsugning og gulvvask i hjemmet, men det klarer hans kone nu. Havearbejdet er også blevet meget krævende for ham, og han er frustreret over, at han ikke kan magte de opgaver i haven, som han gerne vil.

Han kan heller ikke længere klare at gå selv korte ture, og han er begyndt at melde fra til sociale aktiviteter ud af huset.

Lone er bekymret over den nedsatte appetit, vægttabet og hans tiltagende nedsatte aktivitetsniveau, hvor hun må hjælpe Per mere og mere. Børnene er også bekymrede over deres fars situation, og de så gerne, at han tog imod et tilbud om et forløb i byens sundhedscenter, men det vil Per ikke. Sønnens svigerfar er død af KOL i en alder af 63 år, men heller ikke dette kan få Kurt på andre tanker med hensyn til sundhedscenteret.

Casens faglige områder

- Sundhedsvidenskab fx hvad er sygdom og hvad er sundhed?
- Samfundsvidenskab fx ulighed i sundhed
- Naturvidenskab fx iltudveksling i lungerne og den normale vejrtrækning
- Humaniora fx psykologiske faktorerers indflydelse på oplevet sygdom/sundhed

Forberedelse inden praktikdagen på UCN

Velkommen til hf-praktik på UCN

Vi vil meget gerne opfordre jer til at benytte "Velkommen til UCN" som forberedelse for den enkelte elev – *inden* besøget.

Del derfor meget gerne link el. QR-kode med jeres elever:

LINK: www.velkommentilucn.dk

Informations- og sparringsmøde

I opfordres til at deltage i vores online informations- og sparringsmøde, da erfaringen viser, at forløbet bliver bedre for både elever, dig som lærer og UCN. I vil modtage en invitation til mødet snarest efter, at I er blevet tildelt en case.

På mødet gennemgås casen og programmet for praktikdagen i nærmere detaljer. Her er ligeledes plads til eventuelle spørgsmål ift. faglitteratur, gode tematikker at arbejde med forud for besøget o. lign.

Pensummaterialet bliver tilgængeligt for jer forud for mødet via mødeindkaldelsen.

Indhold og forberedelse

På praktikdagen arbejder vi med følgende arbejdsspørgsmål/emner:

- Afprøvninger af hverdagsopgaver med påvirket vejrtrækning samt prøve udfordringer på egen krop.

- Drøftelse af tilpasningsstrategier (adaptationer) i forhold til at klare opgaver i hverdagen.
- Drøftelse af fordele og ulemper ved brug af hjælpemidler.
- Drøftelse af hvordan der kan arbejdes med accept af sygdom, og hvordan der kan arbejdes med at ændre holdninger, vaner og rutiner.
- Drøftelser af fokus i rehabilitering og livskvalitet.
- Drøftelser af stigmatisering af KOL, og den betydning det har for den enkelte.

NB: *Elevernes engagement stiger i takt med lærerens deltagelse på dagen. Vi opfordrer derfor til aktiv lærerdeltagelse, så oplevelsen bliver så god for alle som muligt.*

Forud for praktikdagen kan I med fordel arbejde med følgende arbejdsspørgsmål:

Lungen og den normale vejrtrækning

- Hvordan er lungen bygget op og hvor i lungen foregår udvekslingen af ilt og kuldioxid?
- Beskriv udvekslingen af ilt og kuldioxid i lungerne ved den normale vejrtrækning?
- Hvordan er muskelaktiviteten ved vejrtrækning?

KOL

- Hvad er KOL?
- Hvilke årsager er der til KOL?
- Hvad sker der i lungerne ved KOL?

Hverdagsliv

- Hvad skal der til for, at Per kan få sin hverdag til at fungere?
- Hvilken sammenhæng er der mellem udførelse af hverdagsopgaver og sundhed og livskvalitet?
- Hvilken betydning kan det have for en person, hvis han/hun, pga. sygdom eller skader, ikke længere kan udføre relevante og meningsfulde hverdagsopgaver?
- Hvilke løsninger vil kunne hjælpe Per til at klare sin hverdag med mindre besvær? Overvej løsninger i relation til person, omgivelser og hverdagsopgaver.
- Hvilke typer af opgaver indgår i et hverdagsliv?
- Hvordan kan disse opgaver være opbygget (aktivitetsanalyse)?
- Hvilke principper kan anvendes mhp. at minimere besværet under udførelsen af hverdagsopgaver (energibesparende og/eller ergonomiske principper)?
- Hvilke hjælpemidler vil evt. være aktuelle for Per i forbindelse med udførelse af hverdagsopgaver?

Kommunikation og samarbejde

- Hvordan kan der arbejdes med at skabe en god relation og et godt samarbejde med Per?
- Hvilken betydning har god kontakt/relation for et forløb omkring ændringer i hverdagen?
- Hvilke muligheder/udfordringer/dilemmaer ser du i forhold til Per og eventuelle livsstilsændringer som fx rygestop, kost og motion.
- Hvordan kan der arbejdes med at øge accept af situationen samt motivation for ændringer?

Familie & Samfund

- Hvor mange mennesker har KOL i Danmark?
- Hvilke tilbud er der til kronisk syge i din kommune? Hvilke opgaver/pligter har kommunen i forhold til KOL-patienter?

- Hvilke sociale udfordringer ser du for familien?
- Hvilke ressourcer og forudsætninger skal man have for at kunne tackle en sygdom som KOL?
- Den vigtigste anbefaling i behandling af KOL er rygestop. Hvilke muligheder er der i din kommune for at deltage i rygestopforløb og hvordan fungerer et rygestopkursus? Hvilke muligheder/udfordringer/dilemmaer ser du i forhold til et rygestop for Per?

Pensum

Inden jeres besøg på UCN anbefaler vi, at I og eleverne arbejder med nedenstående pensum:

- Joensen MB, Johannesen G, Dynesen AW. Ergoterapeutisk intervention, opfølgning og evaluering. I: Lindahl-Jacobsen L & Poulsen DV, editors. Ergo- og fysioterapi i den palliative praksis. 1. ed. Kbh.: FADL; 2021. p. 109-128
- Lindahl-Jacobsen L & Jessen-Winge C. Meningsfulde aktiviteterets betydning for sundhed og velvære. I: Kristensen HK, Schou ASB, Mærsk JL, editors. Nordisk aktivitetsvidenskab. 1. ed. 2. udg. Kbh.: Munksgaard; 2017. p. 61-76
- Ergoterapeutforeningen. Pust liv i hverdagen – energibesparende arbejdsmetoder. 2016
- Nielsen KT, Klokke L, Wæhrens EE. Self-reported quality of activities of daily living task performance in four diagnostic groups with chronic conditions. Int J Ther Rehabil. 2021.
<https://www.magonlinelibrary.com/doi/full/10.12968/ijtr.2020.0025>
- Kaptain RJ, Helle T, Kottorp A, Patomella A-H. Juggling the management of everyday life activities in persons living with chronic obstructive pulmonary disease, Disability and Rehabilitation. 2021.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09638288.2020.1862314>